

ร่าง
บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาตลอดชีวิต

เหตุผล

กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติบัญญัติให้การศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อให้บุคคลสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นกลไกส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้เป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากกฎหมายการศึกษาทั้งสองฉบับดังกล่าวมีเป้าหมายเชิงปรัชญาที่เป็นจุดร่วมในการจัดการศึกษาของชาติยังไม่ชัดเจนและเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์และภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอย่างมีนัยสำคัญ จึงส่งผลให้การบริหารจัดการการศึกษาตลอดชีวิตของชาติขาดการผสมผสานที่สนับสนุนและเติมเต็มซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบและทั่วถึง ทั้งในแง่ของคุณภาพการศึกษาและการสร้างโอกาส กระจายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม การส่งเสริมการมีงานทำยังกระจายไม่ทั่วถึงและการปรับตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งทำให้การศึกษาตลอดชีวิตไม่เกิดการบูรณาการเป็นวิถีชีวิตที่แท้จริงของประชาชน และมีพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้มีความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคงอย่างยั่งยืน ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๐ (๓) กำหนดให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกๆระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนทางเศรษฐกิจและสังคม และมาตรา ๓๐๓ (๒) กำหนดให้มีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาตลอดชีวิตที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระบบการศึกษาทุกระดับ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องปรับบทบาทสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ เป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อบริหารจัดการการศึกษาตลอดชีวิตให้สามารถรองรับการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษาตลอดชีวิต” หมายความว่า การจัดกระบวนการศึกษาในภาพรวมที่จะสนองความต้องการทางการศึกษาของแต่ละบุคคล แต่ละกลุ่ม ตั้งแต่การศึกษาสำหรับเด็กไปจนถึงการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่อย่างเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

“การเรียนรู้ตลอดชีวิต” หมายความว่า กระบวนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล อันเป็นผลมาจากการได้รับความรู้ ทักษะ หรือประสบการณ์จากการศึกษา หรือจากกิจกรรม ในวิถีชีวิตที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกช่วงวัยตลอดชีวิต

“การศึกษาในระบบ” นอกจากที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติแล้วยังหมายความถึง การศึกษาอย่างเป็นทางการที่จัดไว้ในสถานศึกษา

“ศึกษานอกระบบ” นอกจากที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติแล้วยังหมายความถึง การศึกษาที่จัดเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการพัฒนาชุมชน การศึกษาทางเลือก และการศึกษาชุมชนด้วย

“การศึกษาตามอัธยาศัย” นอกจากที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติแล้วยังหมายความถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและไม่เป็นทางการ

“ผู้รับบริการ” หมายความว่า ประชาชนผู้ที่ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้จากการจัดการศึกษา ในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

“ภาคีเครือข่ายการศึกษาตลอดชีวิต” หมายความว่า บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐ และสถานศึกษาอื่นที่มีได้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนด ให้ทำหน้าที่จัดการศึกษาตลอดชีวิต และสถาบันสังคมอื่นที่มีส่วนร่วมหรือดำเนินการจัดส่งเสริม สนับสนุน การศึกษาตลอดชีวิต

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต

“แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” หมายความว่า แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“หน่วยงาน” หมายความว่า หน่วยงานการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

“หน่วยงานอื่น” หมายความว่า องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ สมาคม องค์กรนิติบุคคล ที่จัดตั้งตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับอื่นใดซึ่งมิได้เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต

“คณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัด” หมายรวมถึง คณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตกรุงเทพมหานคร

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต
 “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต
 “สำนักงานการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัด” หมายรวมถึง สำนักงานการศึกษา

ตลอดชีวิต กรุงเทพมหานคร

“กระทรวง” หมายความว่า กระทรวงศึกษาธิการ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การจัด การส่งเสริม และการสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการได้รับการศึกษาตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ ยืดหยุ่น หลากหลาย และสอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการ เพื่อให้บุคคลมีโอกาสรเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือมีนโยบายแห่งรัฐ ให้จัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อตอบสนอง ความจำเป็นหรือแนวนโยบายแห่งรัฐให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและเสมอภาค

มาตรา ๗ การจัด การส่งเสริม และการสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต ให้ดำเนินการสำหรับประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยไม่จำกัดเพศ อายุ พื้นฐานการศึกษา อาชีพ และ ความสนใจของบุคคล โดยยึดหลักการดังต่อไปนี้

- (๑) เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพให้ประชาชนอย่างทั่วถึง
- (๒) สนองความจำเป็นและความต้องการในการเรียนรู้ของบุคคลและชุมชน
- (๓) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง
- (๔) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมเป็นภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษาตลอดชีวิต

มาตรา ๘ การจัด การส่งเสริม และการสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิตให้ดำเนินการ โดยมีจุดมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้

- (๑) บุคคลต้องได้รับโอกาสในการรับการศึกษาตลอดชีวิตที่มีคุณภาพเท่าเทียม และเสมอภาค จากการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของตนเอง
- (๒) เป็นการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมทั่วถึงทุกคนในแต่ละช่วงวัยตลอดชีวิต
- (๓) ให้บุคคลได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพในการเรียนรู้เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

มาตรา ๙ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ต้องคำนึงถึง

- (๑) ความสอดคล้องกับวิถีชีวิต ความถนัด ความสนใจ ความแตกต่างของบุคคล และ การมีรูปแบบที่เหมาะสมตามสภาพและความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย
- (๒) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายการศึกษาตลอดชีวิตในการเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิต และการสร้างความเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศ รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการศึกษา
- (๓) การตอบสนองต่อทิศทางการพัฒนาของประเทศ และความเป็นเอกภาพแห่งรัฐ
- (๔) การจัดกิจกรรมการศึกษาที่ผู้รับบริการสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลก สามารถใช้เทคโนโลยีในการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ส่วนที่ ๒

การจัดการศึกษาตลอดชีวิต

มาตรา ๑๐ การจัดการศึกษาตลอดชีวิต ให้จัดโดยหน่วยงาน สถานศึกษา ภาคีเครือข่าย การศึกษาตลอดชีวิต หรือแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อบริหารจัดการการศึกษาตลอดชีวิต ให้สามารถรองรับการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

หลักเกณฑ์ วิธีการจัดการศึกษาตลอดชีวิตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑ การจัดการศึกษาตลอดชีวิต ให้ดำเนินการเพื่อเป้าหมาย ดังนี้

- (๑) บุคคลผู้รับบริการ มีเจตคติ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับใช้เป็นเครื่องมือ ในการดำเนินชีวิต และมีงานทำ สามารถเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(๒) ชุมชน เกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี เพื่อให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งการสร้างสรรค์และการพัฒนาที่ยั่งยืน

การกำหนดเป้าหมายอื่นที่นอกเหนือจากนี้ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ให้รัฐและหรือหน่วยงานอื่น ดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ที่ให้ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงได้อย่างสะดวก และทั่วถึง

(๒) การส่งเสริมและการสนับสนุนการดำเนินงานของภาคีเครือข่ายการศึกษาตลอดชีวิต ให้เกิดความร่วมมือและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

(๓) การส่งเสริมและการสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายการศึกษาตลอดชีวิตมีโอกาสได้รับการจัดสรรทรัพยากรและเข้าถึงแหล่งทุนอย่างทั่วถึง

มาตรา ๑๓ ให้มีแผนการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อเป็นกรอบ มาตรฐาน และคุณภาพในการดำเนินงาน เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับภาคีเครือข่าย โดยให้เสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาอนุมัติ

ส่วนที่ ๓

การส่งเสริมและการสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต

มาตรา ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและการสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต ภาคีเครือข่ายการศึกษาตลอดชีวิตอาจดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การจัดหา การสนับสนุน หรือการพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ตลอดจนถึงอำนวยความสะดวกอื่น

(๒) การช่วยเหลือด้านการเงิน อาจสนับสนุนในรูปแบบของงบประมาณ หรือกองทุนอื่น ตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) การจัดการศึกษา การพัฒนาวิชาการ การพัฒนานวัตกรรม การวิจัย การพัฒนาบุคลากร การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดชีวิตและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ เพื่อให้บุคคลและชุมชนได้เรียนรู้ตามความสนใจและความต้องการที่สอดคล้องกับความจำเป็นของสังคม

(๔) การสร้างและการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่หลากหลายและเอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้บุคคลสามารถเลือกใช้บริการได้ตามความสนใจ

(๕) การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การเทียบโอนผลการเรียน และการเทียบระดับการศึกษาระหว่างหน่วยงาน สถานศึกษาและแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ส่วนราชการ หน่วยงานและภาคีเครือข่ายการศึกษาตลอดชีวิตที่ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิตจะได้รับสิทธิประโยชน์และการประกายกย่องเกียรติคุณตามที่กฎหมายกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการส่งเสริมและการสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๕ การส่งเสริมและการสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต ให้ดำเนินการเพื่อเป้าหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ผู้รับบริการได้รับโอกาสทางการศึกษาตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ

(๒) ภาคีเครือข่ายการศึกษาตลอดชีวิต เกิดแรงจูงใจและมีความพร้อมในการมีส่วนร่วม เพื่อจัดกิจกรรมการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยได้รับสิทธิประโยชน์ตามควรแก่กรณี

มาตรา ๑๖ ให้รัฐส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต โดยให้ความสำคัญแก่ผู้เกี่ยวข้อง ตามบทบาทและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้รับบริการ เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการของตนเอง

(๒) ผู้จัดการศึกษาตลอดชีวิต เป็นผู้ดำเนินการตามศักยภาพ ตอบสนองต่อความต้องการ และเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ให้กับผู้รับบริการ

(๓) ผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต เป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุน ให้ผู้รับบริการเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายตามควรแก่กรณี

มาตรา ๑๗ ให้รัฐร่วมกับภาคีเครือข่ายการศึกษาตลอดชีวิต และหน่วยงานสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เป็นกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนในชุมชน

หมวด ๒

คณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต จำนวนยี่สิบสามคน มีหน้าที่ เสนอนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐาน และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ การสนับสนุน ทรัพยากร การติดตามตรวจสอบ และ ประเมินผลการจัดการศึกษาตลอดชีวิต และเสนอแนะในการออกระเบียบ หลักเกณฑ์ และประกาศที่เกี่ยวกับการบริหารงานของสำนักงาน

นอกจากหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตมีหน้าที่ให้ความเห็น หรือให้คำแนะนำ แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการหรือคณะรัฐมนตรี และมีอำนาจ หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

ให้คณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทน องค์การเอกชน ผู้แทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนกรรมการประเภทอื่นรวมกัน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหากรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต เป็นหน่วยงานกลางในการ ดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษาตลอดชีวิต และรับผิดชอบงานธุรการของ คณะกรรมการ โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตทำหน้าที่เป็นกรรมการและ เลขานุการของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะอนุกรรมการภาคีเครือข่ายการศึกษาตลอดชีวิต” ที่ประกอบด้วยภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้า มามีส่วนร่วมในการจัด การส่งเสริมและการสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต

จำนวนอนุกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มาของประธานอนุกรรมการ รองประธานอนุกรรมการ และอนุกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้ง อำนาจ หน้าที่ของคณะอนุกรรมการภาคีเครือข่ายการศึกษาตลอดชีวิต ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนด

มาตรา ๒๐ ให้มีคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัดทุกจังหวัด โดยมีอำนาจหน้าที่ ในการให้ความเห็นชอบสาระหลักสูตรการศึกษาตลอดชีวิต กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน การศึกษาตลอดชีวิต พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนการศึกษาตลอดชีวิตประจำปี ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานให้ภาคีเครือข่ายการศึกษาตลอดชีวิตมีความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาตลอดชีวิตของสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัด และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ คณะกรรมการมอบหมาย

คณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัด โดยพิจารณาคัดเลือกจากผู้แทนบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น สถานศึกษาอื่นที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้อำนาจการสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการของ คณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัด

หมวด ๓

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต

มาตรา ๒๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กศช.” ขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โดยให้มีเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต เรียกโดยย่อว่า “เลขาธิการ กศช.” เป็นหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ในการปฏิบัติราชการของเลขาธิการ ตามวรรคหนึ่งให้มีรองเลขาธิการ เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ และจะให้มิผู้ช่วยเลขาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตให้เป็นไปตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๒ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหน่วยงานกลางในการส่งเสริม สนับสนุน และประสาน การดำเนินการจัด และพัฒนาการศึกษาตลอดชีวิตของหน่วยงาน สถานศึกษาและภาคีเครือข่ายการศึกษาตลอดชีวิตทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ

(๒) จัดทำข้อเสนอนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาตลอดชีวิต รวมทั้งแผนการสนับสนุนทรัพยากรด้านการศึกษตลอดชีวิต เสนอต่อคณะกรรมการ

(๓) จัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทางเลือก และเติมเต็มให้กับวัยเรียนที่พลาดโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบ เพื่อให้คนไทยทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัยได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงเท่าเทียม และต่อเนื่องตลอดชีวิต

(๔) จัดให้มีศูนย์การศึกษาตลอดชีวิตที่เหมาะสมในทุกพื้นที่ เพื่อเติมเต็มระบบการศึกษาให้รองรับการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

(๕) จัดและส่งเสริมการศึกษาให้กับบุคคล ครอบครัว และผู้ประกอบการในการดูแล และอภิบาลเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาจนถึงก่อนวัยเรียน

(๖) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ การวิจัย การพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมทางการศึกษา การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการบริหารการจัดการศึกษตลอดชีวิต และการเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษตลอดชีวิตของประชาชน และการเรียนรู้ของผู้รับบริการการศึกษตลอดชีวิต เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษตลอดชีวิตของประเทศไทยให้ทัดเทียมกับนานาประเทศในระดับภูมิภาค และระดับโลก

(๗) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ และการเทียบระดับการศึกษา

(๘) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น รวมตัวกันเป็นภาคีเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานการศึกษาตลอดชีวิต

(๙) ส่งเสริม สนับสนุน บริหารจัดการเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาทั้งวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา วิทยุศึกษา วิทยุชุมชน ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ห้องสมุดประชาชน และแหล่งการเรียนรู้อื่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชาชน

(๑๐) ดำเนินการส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่าย รวมทั้งการสร้างความร่วมมือทางวิชาการและการบริหารจัดการตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดการศึกษตลอดชีวิต

(๑๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานการศึกษาตลอดชีวิตตามนโยบายและแผนการศึกษาตลอดชีวิตรายงานต่อคณะกรรมการ

(๑๒) ปฏิบัติงานอื่นใดตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๓ ให้มีสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัดทุกจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กศช. จังหวัด” และ “สำนักงาน กศช. กทม.” เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต และเป็นหน่วยงานการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัด และมีอำนาจหน้าที่บริหารการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิตภายในจังหวัด

ให้หน่วยงานการศึกษามววรรคหนึ่ง มีผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ และมีฐานะเป็นผู้บริหารการศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานดังกล่าว ยกเว้นหน่วยงานหรือสถานศึกษาซึ่งมีลักษณะเฉพาะ และมีความรับผิดชอบในการให้บริการกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ หรือมีพื้นที่การให้บริการครอบคลุมหลายจังหวัด

ในหน่วยงานการศึกษามววรรคหนึ่ง ให้มีรองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการรองจากผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัด เพื่อช่วยปฏิบัติราชการ

มาตรา ๒๔ ให้มีสถานศึกษามีสถานะเป็นนิติบุคคลทำหน้าที่จัด ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษาตลอดชีวิต หรือจัดร่วมกับภาคีเครือข่ายการศึกษาตลอดชีวิตให้กับผู้รับบริการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัดหรือแผนการศึกษาตลอดชีวิตกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

การดำเนินงานตามวรรคหนึ่ง ให้มีศูนย์การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อเติมเต็มระบบการศึกษา ให้รองรับการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ระดับอำเภอหรือเขต ตำบล หรือแขวง การจัดตั้ง ยุบ เลิก รวม การกำหนดบทบาท อำนาจและหน้าที่ของสถานศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๕ ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งมีคณะกรรมการสถานศึกษา

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มาของประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๖ ให้สำนักงานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษานอกระบบ ซึ่งเป็นระบบการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน โดยได้รับความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย และสำนักงาน

หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนด

มาตรา ๒๗ ให้รัฐมนตรีจัดทำบัญชีรายชื่อสถานศึกษาตามมาตรา ๒๔ ที่มีความพร้อมในการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ และประกาศ รายชื่อสถานศึกษา ดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าสถานศึกษาตามบัญชีรายชื่อที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่ง เป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๘ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน งบประมาณ รายได้และบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงาน ปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มาเป็นของสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๙ ในระหว่างที่ยังมิได้จัดทำแผนการศึกษาตลอดชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานใช้แผนการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่กำหนดโดยคณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับไปพลางก่อน จนกว่าจะได้มีการจัดทำแผนการศึกษาตลอดชีวิตขึ้นใหม่ ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๐ ให้คณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่

คณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้ง
คณะกรรมการขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๑ ให้คณะกรรมการภาคีเครือข่ายตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
ปฏิบัติหน้าที่ คณะอนุกรรมการภาคีเครือข่ายการศึกษาตลอดชีวิต ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน
จนกว่าจะได้มี การแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อย
แปดสิบวันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยจังหวัด ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการ
การศึกษาตลอดชีวิตจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณีไปพลางก่อน จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้ง
คณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัดขึ้นใหม่ ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อย
แปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติ นี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๓ ให้เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัย และรองเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยซึ่งดำรง
ตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาตลอด
ชีวิต และรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตไปพลางก่อน จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้ง
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต และรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต
ขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๔ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
กรุงเทพมหานคร รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัด และรองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
กรุงเทพมหานคร ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่กฎหมายนี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงาน
การศึกษาตลอดชีวิตจังหวัดและผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิตกรุงเทพมหานคร และ
รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัดและรองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา
ตลอดชีวิตกรุงเทพมหานครไปพลางก่อน จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา
ตลอดชีวิตจังหวัดและผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิตกรุงเทพมหานคร และรอง

ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัดและรองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิต กรุงเทพมหานครขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๕ ในระหว่างที่ยังมิได้ดำเนินการให้มี อ.ก.ค.ศ. ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต ให้ อ.ก.ค.ศ. สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ อ.ก.ค.ศ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต

มาตรา ๓๖ ในระหว่างที่ยังมิได้ดำเนินการให้มี อ.ก.พ. ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต ให้ อ.ก.พ. สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ อ.ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต

มาตรา ๓๗ ให้นำกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศและคำสั่งเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมาใช้ บังคับ โดยอนุโลมจนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี